

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narečnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristočna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 46.

V Ljubljani, v torek 25. februvarija 1890.

Letnik XVIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 24. februvarija.

Šolnina.

Solski odsek je v soboto zvečer obravnaval peticije nekaterih čeških občin za znižanje šolnine na srednjih šolah. Vsi govorniki, ki so se oglasili k besedi, strinjali so se v tožbi, da je šolnina previsoka. Na Dunaji živeči so se pa še posebej pritoževali, zakaj da je šolnina na Dunaji za deset goldinarjev višja, kakor v drugih velikih mestih?

Minister Gautsch je odgovarjal, da naša učnina v primeri z drugimi državami, zlasti z Nemčijo, ni prevelika in da njemu niso došle nobene pritožbe zaradi nje. Tudi se ne more trditi, da bi bila šolnina prehuda, ker je več kakor polovica učencev čisto, ali vsaj na pol oproščena šolnine. Zato nikakor ne misli na znižanje šolnine.

Poslanci so sicer pripoznavali, da je res veliko otrok oproščenih, ali prvega polletja I. razreda morajo vsi, tudi najboljši in najrevnejši učenci plačevati šolnino, ki ubožne stariše jako hudo zadene. Vlada naj bi torej skrbela vsaj za to, da se ubožnim in pridnim učencem šolnina odpusti že v prvem semestru.

Minister je odgovarjal, da se je učna uprava s tem vprašanjem že pečala, da on načeloma ni zoper tako oprostitev, da pa še zaradi obilnih upravnih težav skoraj ne dá izvršiti.

Po tem zagotovilu ministrovem začeli so poslanci ugibati, kako bi se dalo to doseči. Eni so mislili, naj bi bilo za oprostitev merodajno spričevalo ljudskih šol in vspeh sprejemnega izpita. Eden je zopet predlagal, naj si država v vzgled vzame dunajsko mesto, ki pridne in marljive učence pogojno oproščuje šolnine; ako prvo polletje dobro izvršijo, so šolnine prosti, če vjamejo pa dvojko, morajo šolnino plačati tudi za prvo polletje. Dosti-

krat se sicer zgodi, da taki dečki iz šole izostanejo, ne da bi plačali dolžno šolnino, ali takih je komaj tri odstotke, in toliko bi država že še utrpela. Zopet drugi so priporočali, naj bi šolnino od vseh učencev sicer pobrali, v drugem polletju pa njim zopet vrnil, ki bi bili po dobrem vspehu oproščeni. Minister je odgovarjal, da bi to šolski upravi prizadevalo preveč posla in da bi bilo še najbolje, ako bi se oproščevanje prepustilo razsodbi profesorjev. Obveljal je torej končno nasvet, da se gori omenjene peticije izročé vladi, katera se ob enem naprosi, naj prav dobrim in pridnim učencem že v prvem polletju odpusti šolnino, če jih profesorji priporočajo za oprostitev ali da jih z vplačanjem vsaj toliko časa čaka, da se po vspehu prvega polletja pokaže, so li oprostitev vredni ali ne.

Pri tej priliki so prišli v razgovor tudi sprejemni izpiti, ki po sedanjih vravnavi, kakor je rekel Bobrzinski, nimajo pravega pomena in bi morali trajati vsaj 14 dni, da bi se mogli profesorji prepričati o znanju in zmožnostih posameznih učencev. Priporočal je torej vladi, da naj v tem smislu vravna sprejemne izpite. Toda ta predlog je le malo ugajal poslancem, izmed katerih ga je zlasti Weitlof prav odločno pobijal, češ, da bi se s tako obširnimi izpiti izgubljalo preveč dragoznačnega časa.

Še dveh znamenitih izrekov mi je iz te obravnave omenjati; enega je storil poslanec Suess, ki hoče biti prvi strokovnjak v šolstvu in kateremu se že dolgo sline cedé po ministerskem sedežu. Zato ni čuda, da je navadno malo nataknen, kadar ima z naučnim ministrom opraviti, in da graja vse, kar se ne rodi v njegovih možganih. Omenjal je, da ljudje silno radi lažejo in goljufajo, in da to delajo tudi tedaj, kadar iščejo spričeval ubožnosti. Hlinijo se in lažejo, da so revni, da otrok ne morejo odgojevati itd. Minister je rekel, da se več kakor polovica učencev oproščuje šolnine, ali za tako oproščevanje je treba spričeval ubožnosti, ki so dosti-

krat hinavska. Mnoga oproščevanja šolnine njega torej ne pomirujejo in mu niso nikakor ugoden dokaz, marveč obsojajo celo šolnino, ker silijo 60 odstotkov dotičnih starišev pošteno ali nepošteno iskati si spričeval ubožnosti! Mož je imel prav, ali če bi bil minister, gotovo bi drugače govoril.

Smešno je bilo, kar je čenčal protestantovski škof Haase. Pripovedoval je, kako ubožni so navadno učenci v Šleziji, kjer prihajajo v šolo, dobijo za par grošev stanovanje in pravico si kuhati jed, in katerim oče ali mati vsako soboto donušata malo krompirja, ki si ga otroci potem sami skuhamo na skupnem ognjišču. Taki otroci in stariši so gotovo usmiljenja in podpore vredni in zaslužijo polajšanje gledé na šolnino. Ali modri Haase ni priporočal nje-nega znižanja, marveč je rekel, da se mu sedanja šolnina ne zdi previsoka. Doslednost, kje si?

Razmišljanja.

Francoska revolucija še dandanes deluje ter vpliva na ljudstva. Čudno pa je, da mnogi obsojajo grozodejstva revolucije, akoravno odobravajo njena načela, torej v svoji kratkovidnosti ne poznajo zveze med vzrokom in posledkom. Težko je ustaviti reko, ko že prišumi z vso divjo silo. Pri naravnih dogodkih se zabrani zlo, ako se iztrebi s korenino; gledé na velike viharje v človeški družbi pa pridno zalivajo korenine in se potem čudijo, da ni drevesce tedaj nehalo rasti, ko so hoteli. In če kdo hoče jeziti reko, ta je v očeh takozvanih naprednjakov sovražnik vsaki omiki in napredku. Tako je bilo in je.

Sicer ne vidimo v prihodnost, vendar upamo, da pridejo časi, ko bode zopet cerkev človeštvu dala pravo prostost, pravo omiko in vedo. Cerkev je prinesla pravo omiko, ohranila in za nas rešila ter jo bode oživila, ako se vresničijo besede zgodovinarja Niebuha: „Ako Bog čudovito ne pomaga, pride razdejanje, kakoršno je čutil rimski svet sredi tretjega

LISTEK.

Karolina Světlá.

(V spomin šestdesetletnice največje češke rodoljubinje.)

Češki narod zré te dni z odkritosrečno hvaležnostjo k pisateljici Karolini Světlí, koja je ves svoj veleum in plemenito srce povsem posvetila narodni blaginji in razcvitanju, naroda potrebam in njegovim pravom. Iz dna srca je narod udan umetelnici, koje pisateljski izvori so zajeti iz lastne njene bitosti, in ker se obračajo vse narodove misli k nji, prinaša to osiveli pisateljici uteho in izpodbudo, v nemajoč in okrepujoč v nji lastno zavest, in jo napominajoč, da ostane zvesta sama sebi in da je njen um v ponos češki domovini.

Karolina Světlá se je porodila v 24. dan februvarija 1830. leta v Pragi, kjer je bil oče njen posestnik in trgovec. Njeno rodbinsko ime je Jovana Rottova. Omožila se je pa s profesorjem Petrom Mužákom, rojenem v vasi Světlá pod goro Ještéd. Najrajši je hodila sém, da okreva po opasni bolezni. Pogorsko to vasico si je tako omilila, da si je po nji nadéla pisateljsko ime Karolina Světlá, poznato v palačah in v zadnji koči zemlje češke.

Leta 1858 priobčila je v „Máji“ prvo svoje delo „Dvoji probuzení“ (Dvojno probujenje), s kojim

je osvedočila tako nadarjenost, da je na-se obrnila splošno pozornost. Od te dóbe je spisala mnogo krasnih del, s kojimi je postala ljubljena marljivih čeških čitateljev. O njenih pisateljskih izvori pravi pisatelj g. Ferd. Schulz: „Pesniška delavnost Karoline Světle je gledé na obsežnost, močno in blagodejno vplivanje v razvitku novodobnega literarnega in družbinskega češkega življenja na veke sloveča in spada med najkrasnejše pojave duševne in kulturne moči našega naroda v tem stoletju. Povspesvi se iz globoke mladostne navdušenosti za umeteljno krasoto besede in plemenite domoljubne iskrenosti, razplavila so se literarna dela Karoline Světle hitro kakor široki tok reke po čeških pokrajinah, oživljajoč in okrasujoč je, zapustivši povsod ob cvetnih bregovih svojih blagoslov vzvišenih mislij in rahlih čutiljev.“

Umeteljni namen v vseh spisih Karoline Světle je v najtesnejši zvezi z rodoljubnim načelom, in ta trdna, nerazločljiva spojitev obeh uvetov, ki tvorita podlago narodne književnosti, uvršča jo na mesto med najboljše plode sodobnega slovstva ter ji zagotavlja nevenljivo svežost za vso bodočnost. Zlasti z ozirom na poznavanje prve dóbe znova rastočega češkega probujenja v tem stoletju in opisavanja prave, sveže in jedrovite bitosti češkega gorskega ljudstva so pesniški izvori Karoline Světle pravcato zrcalo.

Osební in rodbinski spomini, posezajoč v zanimivo dóbo prožnega rodoljubja med pražkim mešanstvom v predmarenih letih in večkratno omiljeno bivanje med češkim ljudstvom na Ještédu sta dva poglavitna vira, iz kojih je privrela literarna delavnost Karoline Světle in iz njih zajemala najkrasnejše plode svoje. Osobito Ještéd so njena pesniška tla; tu se je ona sama našla, urila v umeteljskem in rodoljubnem namenu; tu je ona gradila narodu slovstvo. Na Ještédu je zasajena in visoko nad domovino njeno vihra literarna zastava Karoline Světle; na solnčnem pobočju slikovite gore, ki je narodni mejnik v onih krajih, blesti pesniška slava njena najžarnejše. Dobro jo je pogodil pokojni Vitezslav Halek, pišoč: da so do dóbe, ko je počela Karolina Světlá pisati svoje dražestne povedke iz Poještéda, Čehi imeli samo dve sveti gori: Blaník in Ržíp; Karolina Světlá pridružila jima je tretjo: Ještéd, koja pokrajina je v zadnji številki „Zlate Prahe“ ilustrovana.

Povedke, novele in romani njeni so: „Poslední poustevnice, Satanáš, V Hložinách, Na košátkách, Motýl, Hospodská v Letovicích, Mlha, Z vypravování staré žebračky, Dcera otce mého, Družky, Nezabloudiv, Pán a sluha, Bohatá nevěsta, Divousové, Miláček lidu svého, Mladá pani Zapletalová, Na bludné cestě, Bludička, Meluzina, Plevno, Z ovzduší barikád, Zasnoubení, Tři chvíle, Teta Vavřincová

stoletja: Propad blagostanja, prostosti, omike in vede."

Znano je, da je več vzrokov povzročilo francosko revolucijo; da pa je kot veličanska reka mnogo razrušila in zasula, prišlo je odtod, ker je tedanji francoski narod popolnoma zgubil vero. Hude čase so Francozi tudi prej že imeli ter prenesli, kakor mnogi drugi narodi. Dokler pa ima narod trdno vero, dokler obrača pogled proti nebu in ne zgubi zadnjega namena iz-pred oči, ima še vedno toliko moči, da se vzdrži v največjih viharjih in zopet okrepi. Zato pa je bila vedno in povsod ravno vera najtrdnější stebler države, najboljši varstvo pravice in imetja, kajti kot duševna moč more krotiti nemirne duhove.

Tudi danes niso najboljši časi; javno ali tajno bijejo resnici in pravici v obraz. Liberalizem, ki je v sedanjem pomenu besede strogi absolutizem in kristalizovano sovraštvo do vere in cerkve, ima bogato žetev. Da je temu tako, krive so veliko katoliško-konservativne stranke same, ker med sabo niso edine. Nasprotno zbobnajo liberalci vse svoje pristaše, kadar nameravajo boj. Celó osební nasprotniki v liberalnih vrstah so edini v boji proti konservativno-katoliški stranki.

In na konservativni strani? Resnica je, da nekateri listi javno grajajo ali sramoté svoje pristaše, može, ki žrtvujejo vse svoje moči v to, da bi zatrlí liberalizma kriva in škodljiva načela. Imamo liste v Avstriji, ki so le na videz katoliški, kar tudi poudarjajo, a sicer strastni nasprotniki vsakemu katoliškemu gibanju. Tako n. pr. gledé versko-narodne šole še sedaj ni jasnosti v mnogih krogih. Koristi od te nezaupnosti in nejasnosti naše pa imajo le nasprotniki. Ti kričé: Tako piše konservativen list o konservativnem možu. Vprašamo naravnost one, ki vse grajajo, kar ni najtesneje po njihovem kopitu, ki je vrezan za vse ozeblíne in kurja očesa: Je li pravično, da napadate in grajate ljudi iz svojega tabora, ako se ne obnese katerokoli podjetje? Krščanska načela gotovo ne zahtevajo, da bi klanjali kolena pred malikom vspeha. Kdor stori svojo dolžnost, ta ima mirno vest; vspeh pa ni vedno odvisen od volje in truda posameznika.

Jezuitje so brez dvoma izvrstni vzgojevalci mladine; ali pa ni že marsikateri njihov učenec postal pozneje huđ njihov nasprotnik? Nevarno je torej, vsako dejanje soditi po vspehu in vspeh jemati kot merilo volji in želji. Le če je slab vspeh posledica slabe volje, je graja opravičena. Nismo še vsega zgubili, a moremo več, če se ne združimo z vsemi močmi proti liberalizmu, kateremu raste pogum. Skušnje naj bi nas zmodrile. Veljaven liberalci je rekel nekoč: „Jedno napako smo storili, ko smo imeli krmilo v rokah: Nismo storili „tabulae rasae“; ako pridemo zopet na krmilo, popraviti moramo napako!“ To je dovolj jasno govorjeno.

Tonouci růže, Př.šla do rozumu, V zátíši, Deborah, Purkmistrovic Katynka, Upomínka, Konec a počátek, Okamžik, Nemodlenec, Nebožka Barbora, Ten národ, Zvonečková královna, Námluvy, Černý Petříček, Hubička, Mladší bratr, Poslední paní Hlohovská, Frantína, Kantáříce, Jitřenka, Kříž u potoka, Z Jestěda, Deera pouště, Vesnický román, Rozcestí, Drama zbořeného domu, Z tanečních hodin, Lamač a jeho dítě, Na úsvitě, Několik dní ze života pražského hejska, Lesní pauna, Cikánka, Několik archů z rodné kroniky, Ještě několik archů z rodné kroniky, Skalák, První Češka, Za májového večera, Zamítání, O krejčíkovic Anežce, Láska k básníkovi, Libánky koketiny, Společnice, Sestry, Sefka, in mnogo, mnogo družih.

Spisi Karoline Světle so poleg te blesteče strani vir, iz kojega bi bilo možno sestaviti obširno zbirko običajev, pravljic, rekov in raznih narečij poještědskega ljudstva. Dela njena so nekatera tudi predelana za gledališke igre, koje prijajo zlasti pri prostemu ljudstvu. Po njeni povesti „Hubička“ (Poljub) je spisala pisateljica Eliška Krásnohorská besede k operi „Hubička“, vglasbil jo je pa Smetana; po romanu „Kříž pri potoku“ in „Vaški roman“ zložila je Eliška Peškova pod temi imeni gledališni igri, koji ste jako omiljeni na diletantnih odrih. Po spisu „Na zdar důstojného“ (V korist narodnega gledališča), objavljenem v knjigi „Národ sebi“, spisal je gleda-

Hus v svojem in sedanjem času.

XII.

Vsi so čakali, kaj bo storil Hus. Na prigovarjanje kralja Sigismunda in na ponudbo njegovo, da ga hoče varno spremljati, odloči se Hus odriniti na cerkveni zbor, zlasti, ker je sam prej se skliceval nanj.

Predno odpotuje, nabije še na vogale v Pragi poziv, naj se vsakdo oglasi, kdor ga hoče kacega krivega nauka obtožiti, le da ga bo mogel spričati pod kaznijo „glavo za glavo“. (Za herezijo je bila smrtna kazen odločena po svetnih postavah, a enako kazen je preстал oni, kdor ga je po krivem tožil na herezijo.) Na ta poziv se ni nihče oglašil. Na to izdá drugi poziv, v katerem kliče kralja in dvor na pričo, da se je ponujal na zagovor, pa ni našel tožnika. Ta dva poziva pošlje kralju Sigismundu s prošnjo, naj mu dá „varno spremstvo“ in mu izposluje varno in javno zaslišanje na zboru.

Njegov pooblaščenec Janez Jeseniški je dobil potrdilo od namestnega škofa Nikolaja, da Hus ni učil krive vere in da ga tudi ni nihče za to tožil.

Husovi nasprotniki pa so bili več krivih naukov iz njegovih spisov posneli in pripravili zatožbo. Hus je izjavil, da vse to zavrže, kakor je že poprej storil. Ko je svoj testament izročil svojemu učencu Martinu, naj ga odpre po njegovi smrti, šel je 11. oktobra iz Krakovca na pot proti Kostnicam z obilnim spremstvom.

V Kostnice so dospeli 3. novembra. Stanovanje je dobil Hus v zasebni hiši in je užival polno prostost, ker so bile cerkvene kazni ustavljene za ta čas.

Dohajali so po malem na zbor škofje, prelatje in magistri in nabralo se je bilo že več Husovih nasprotnikov. Med temi najdemo Mihaela „de causis“, Štefana Paleča, Venceljna Tiema in druge. Najostrejši nasprotnik je bil škof Janez Litomišelski. Pobrالی so znamenitnejše reči iz prejšnjih tožb in so dostavili še kar se je pozneje zgodilo in še ni stalo zapisano v aktih. Hus sam je dražil gospóske, ker je v svoji sobi sv. mašo bral in pridigoval brez dovoljenja.

Na vse to ukaže Janez XXIII. preiskavo proti Husu pričeti. Prvo zaslišanje je bilo 28. novembra v pričo papeža in kardinalov. Sklep je bil ta, da ne smé Hus prosto hoditi in učiti, zato naj ostane v samostanu. Ker so njegovi spremljevalci skušali odpeljati ga, zaprli so Husa 6. decembra v ječo. Hus in tovariši se pritožijo pri kralju, da je prelomljeno varno spremstvo, in ga pozivljajo, naj stori potrebno pri zboru v čast svoje dane besede.

Predno so dobili odgovor od kralja, je papež sestavil komisijo škofov v preiskovanje Husovih zatožb in njegovih spisov. To je še bolj dražilo Husove prijatelje in posebno v Pragi so bili srditi na Sigismunda, da se ne potegne za Husa.

O Božiču pride kralj Sigismund v Kostnice in res zahteva od zбора, naj spusti Husa. Zbor pa mu odgovori, da mu ne more ustreči, ker sicer nima

liščno igro pod tem naslovom Ant. V. Bárenek, zdaj češki zdravnik v Omazi v Severni Ameriki.

Vsi spisi Karoline Světle, izmed kojih je mnogo preloženih v poljščino, ruščino, francoščino, in nekatero povedke tudi v slovenščino, odlikujejo se s krasnim opisovanjem in istinitostjo značajev. Osebito njeni ženski značaji se trudijo, v javnem življenju doseči več veljave. Ona je z neumornim trudom založila marsikako šolo in mnogotrajno pridobitev na češkem severu bratom našim, kojim se je boriti od pamtiveka z narodnim nasprotnikom; ona sledi in izdatno podpira napore čeških rodoljubov, a zahvalo za to kot mali dokaz nazivlje se gospejno društvo v Liberci „Karolina Světlá“.

Tudi za mladino je spisala nekoliko izbornih spisov, izmed kojih je izšla na svetlo „Šola moje sreče“ v tretji izdavi, dva zvezka pod naslovom: „Otěte (spoštujte) rodný jazyk svůj“, z životopisom, sliko in podpisom pisateljčinim.

Od leta 1875 muči Světle živčna bolezen, in čuda tudi ni po takem neumornem pisateljvanji; dasi ne more pisati, vendar je ináče neprestano delavna. Želja naša je, da bi Bog obudil tudi med nami tako nadarjene, požrtvovalne in rodoljubne žene; prosluli gospe pisateljici, prvi češki rodoljubinji pa voščimo še mnogo, mnogo let, naj i nadalje prispeva s svojim umom v slavo in čast češkega slovstva in blagor bratskega nam naroda! A. S.

pomočkov izpeljati svojo nalogo, in raje zbor razpusté, kakor da bi ne smeli prosto preiskavati in soditi. Kralj je bil potolažen, Hus pa je dobil boljše stanovanje in več prostosti, da je mogel občevati s svojimi prijatelji ustno in pismeno.

Preiskava zoper Husa se je nadaljevala. Poklicali in zaslišali so mnogo prič, potem so tirjali od Husa, naj pismeno razloži svoje misli o tistih 45 Wiklifovih stavkih in o 44 drugih, katere je Paleč iz Husovih knjig posnel.

Hus je odgovoril po navadi, češ, da Paleč ni prav pomena posnel, da ti stavki v resnici niso heretiški, sicer pa je pripravljen dati se poučiti od zбора.

Prašali so ga, če hoče podvreči se 12 ali 13 magistrim, ki jih bo odbral zbor? Hus odločno vse zavrne, le zbor naj ga poslušá in sodi. To je storil v nadi, da bo s svojo zgovornostjo zbor očaral in pridobil zá-se, kakor Gerson ali Peter d' Ailly. Imel je seboj tri lepe govore: „De sufficientia legis Christi ad legendam ecclesiam“, „Dei fidei suae elucidatione“ in „De pace“.

Kralj Sigismund si je prizadeval Husa spraviti pred zbor, in to bi se bilo tudi zgodilo, ko bi ne bil Janez XXIII. pobegnil iz Kostnic. Po tem begu in zaradi raznih govoric o napadu na zbor je Sigismund mnogo ostreje ravnal in tako je tudi Hus zopet prišel v ječo 24. marca 1415.

Ko se je razburjenost polegla, prevzela je nova komisija obravnavo s Husom. Uda te komisije sta bila tudi slavni Peter d' Ailly in Viljem Filastre. Ravno ta komisija se je pečala tudi z Wiklifovo herezijo in na njen predlog je obsodil zbor 4. maja Wiklifove knjige in tistih 45 znanih stavkov, katere so Hus in tovariši več ali manj zagovarjali. Iz te obsodbe bi bil Hus lahko spoznal, kaj ga čaka, če ne bo zavrgel Wiklifovih naukov.

Med tem časom so pisma se menjavala med Prago in Kostnicami. Čehi so grozili Sigismundu, če se ne bo potegnil za Husa, nasproti pa so poročila iz Prage slabe vtise napravila na cerkveni zbor, ker so Čehi vedno več novotarij vpeljevali zoper cerkvene postave.

V tem času pride tudi Hieronim k zboru na pomoč svojemu tovarišu Husu. Hieronima so skoraj vsi poznali, ker je prehodil vse dežele, in prišlo je na dan mnogo čudnih reči, ki jih je počenjal tu in tam; vneli so se prepíri z mnogimi magistri in konec je bil, da so tudi Hieronima zaprli v ječo.

Na željo kralja Sigismunda je nastavlil zbor javno obravnavo zoper Husa na 5. dan junija pred celim zborom. Položili so prědenj njegove spise, in Hus jih je priznal za svoje in pristavil, da je pripravljen vse popraviti, kar se mu dokaže krivega.

Nato so prebrali zatožbine točke. Tukaj se je vnela živa disputacija. Hus je prijel pri vsaki točki za besedo, govoril ostro in ravno tako ostro so mu odgovarjali. Druga obravnava je bila dné 7. junija, ko so bili tudi kralj in knezi navzoči. Na tožbo, da Hus uči krivo z Wiklifom o sv. R. Telesu, je Hus odgovoril, da ta Wiklifov nauk zavrže.

Na obtožbo, da tají veljavo zakramentov, podeljenih od mašnikov v smrtnem grehu, je odgovoril, da veljave taci zakramentov ne tají, pač pa pravico duhovnikov, da jih delé.

Na obtožbo, da je na Češkem delal za krivo-verca Wiklifa, ni mogel nič odgovoriti.

Nato mu prigovarja kardinal d' Ailly, naj zavrže tisto, kar bi magistri in doktorji našli krivega v njegovih spisih.

Kralj Sigismund naznani v pričo zбора, da je zagotovil Husu varno spremstvo in javno zaslišanje pred zborom in to je spólnil. Ko bi pa Hus se pokazal trdovratnega krivo-verca, potem ga ne more več braniti zoper državne in cerkvene postave.

Hus zahvali kralja na izkazanem varstvu, in pristavi, da je vedno pripravljen dati se poučiti in popraviti.

Tretji dan javne obravnave je bil 8. junij zopet pred polnim zborom v pričo kralja in knezov.

Prebrali so devetintrideset krivih stavkov iz Husovih spisov ter jih primerjali z izvirniki. K vsakemu teh stavkov je Hus povedal svojo razlago. K sklepu ga zopet opominja d' Ailly, naj zavrže te stavke, katere je imelo več kot šestdeset doktorjev v rokah in katere so vsi za napačne spoznali, in naj prekličé svoje zmote.

Hus odgovori, da preklicati zmote, katerih se ne drži, bila bi laž; kolikor zmot pa je res napravil v svojih spisih, te rad prekličé, samo dokazati se mu morajo prej.

Tako je Hus stvar vedno obračal, in zbor je bil teh mislij, da je Hus v srečju res krivoverec, da pa na videz hoče ostati v pokorščini do cerkve.

Kralj Sigismund je sam spoznal, da zbor ni ničesa dosegel pri Husu, in da če ga kot takega spusté na Češko domov, bo še več zmešnjav napravil, nego doslej.

Deželna zbornica, češki in moravski, sta poslala pisma na cerkveni zbor z 250 pečati, in 12. junija so se javno v zboru prebrala, pa Husove zadeve niso premenila.

Kot posnetek zadnjih obravnav so predložili Husu 18. junija vse članke, kakor jih je Hus pri obravnavi priznal, razložil, potrdil ali zavrgel.

Tudi te članke je Hus vnovič razložil in pojasnil z mnogimi opombami. Med tem je zbor obsodil Husove spise, latinske in češke, na gromado. Javne obravnave so bile s tem končane in čakali so na razsodbo. Prijatelji, znanci in drugi so mu prigovarjali, naj prekliče svoje zmote v kaki pripravniki obliki, a Hus je vse zavrnil, češ, da je zoper njegovo vest. Zdaj je prišel k Husu tudi Štefan Paleč, njegov tovariš na univerzi, prosil ga s solznimi očmi, naj prekliče, ker ga čaka doma še toliko dela za blagor naroda, pa Hus je odgovarjal svoje: da nima ničesa preklicati.

Potemtakem je bilo jasno Husu in vsem, da bo obsojen kot krivoverec.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. februarija.

Notranje dežele.

Volitve na Moravskem in v Šleziji. Nemška stranka na Moravskem priporoča v Svitavi kot kandidata za državni zbor profesorja na brnski tehniški Makovskega, nemški nacionalci dr. Kaniaka, Čehi pa dr. Klimeša. Glasovi se bodo tako razcepili, da bode potrebna ožja volitev. Volilec v Brezovi je Makovský obljubil okrajno sodišče za nemške občine, dr. Kaniak je v Svitavi obljubil okrajno glavarstvo. Gospodje imajo, kakor se vidi, mnogo obljub. — Tudi v Šleziji je živahno gibanje za deželnozborske volitve. Vse stranke sklicujejo shode in priporočajo svoje kandidate. Tudi Čehi v Šleziji so imeli v Poljski Ostravi shod ter sklenili na mesto dosedanjega poslanca Pitrika priporočati V. Hrubyja, drž. pravdnika substituta v Opavi.

Državni zbor. V predzadnji seji budgetnega odseka je trgovinski minister izjavil, da bodo izšle nove pismene znamke, večje in trdnjše dopisnice in se ustanovili poštni muzeji. Gledé na nedeljski počitek je odgovoril, da je na Dunaji vsled mnogih pošiljatev tak počitek nemogoč. Dalje je obljubil, da bode vlada uslišala nekateré prošnje poštnih uradnikov. Včeraj se je budgetni odsek posvetoval o proračunu ministerstva notranjih stvari. Grof Taaffe je obljubil, da bode vlada kolikor mogoče storila za diurniste. Vlada tudi prizna, da se posli pri političnih uradih množé, in bode ustregla najnujnejšim potrebam.

Vnanje države.

Italija. V italijanski zbornici je interpeloval irredentist Imbriani, zakaj se je razpustilo društvo za Trst in Trento, kar je po njegovem mnenju protipostavno. Na to je ministerski predsednik Crispi odgovoril in rekel: „Moje prepričanje je vedno bilo, da mora vsaka država, ki hoče imeti kaj veljave pri drugih, gledati pred vsem na svoje domače razmere. Vlada, katera ne more zatreči domačih prekucij, ni vredna, da obstoji“. Potem je omenjal namenov razpuščenega društva ter rekel: „Vlada ima dolžnost zabranjevati hudodelstva in gledati na to, da se ne motijo prijazne razmere z vnanjimi državami. To dolžnost sem jaz vedno izpolnjeval. Čudno je pač, da možje skrajne levice izživljajo vnanje države, a vedno kričé, naj se države razoborožé. To je v politiki čudna logika. Kako naj se brani razoborožena država? Ker je moja dolžnost, hočem tudi svojo domovino in njene naredbe z vsemi sredstvi in tudi osebno braniti“. — Interpelant Imbriani mu je ostro ugovarjal.

Francija. Ministerski svet je sklenil po navetu vojnega ministerstva, da se general Hubert Castex pokliče pred preiskovalno komisijo. Ministri se posvetojujejo o princu Orleanskem, a njih sklep je skrivnosten. Njih mnenja se še ne vjemajo; parlamentarni krogi mislijo, da princa vsekako pomilosté. — Mnogi listi so poročali, da se princa že izpustili, kar pa ni res. — Od druge strani se zopet poroča, da ne izreče še takoj ministerski svet končne sodbe o princu, ker mu delajo zastopniki radikalnih delavcev mnogo opraviti. — Skoro gotovo sodil bo princa nov ministerski svet. — Iz Saint-Etienne se poroča: Vodje rudokopov in zastopniki delavcev so se dne 21. t. m. sporazumeli, da se pogojno sprejme iz rudokopov odpuščeni delavec. Strajk se skoro gotovo kmalu poleže.

Nemčija. V Nemčiji volitve še trajajo in z njimi vred nemiri. Socijalni demokratje dobili so

mного privržencev, a liberalna stranka je zdatno opešala. Tu tiči dokaz, da liberalizem pripravlja pot socializmu. Posebni nemiri pri volitvah so bili v Berlinu, Frankobrodu ob Menu (Main), Altoni, Kraljevci na Pruskem in Hecklingnu na Anhalt-skem. V Berlinu vzbudili so se nemiri v četrtek ob 10. uri zvečer, ko so povedali množici, kakov je izid volitvam. Že ob 8. uri zvečer zbrana je bila velika množica ljudi in mnogo policije, katere je trebalo, da se ni motil javni mir. Občinstvo je močno nasprotovalo branilec, tako, da so zaprli trideset oseb. — V Frankobrodu trajal je nemir v četrtek celo noč. S silo je vzdržala policija red in mir. Ko se je naznanil izid volitve, oglasila se je množica in upila skozi mesto gredé: „Živeli socijalni demokratje!“ Več redarjev bilo je telesno poškodovanih: jednega so podrli na tla in mu vzeli čelado, drugega so polili z oljem, tretjega obdelovali s palico itd. — V Altoni so bili istotako nemiri, da so morali celó oboroženi vojaki mir med razburjeno množico delati. Socijalni demokratje so upili v jednomer: „Živeli naši kandidati!“ — V Kraljevci je morala policija z golim orožjem med zdvijano občinstvo. — V Hecklingnu so socijalni demokratje razrušili volilno sobo in raztrgali volilne listke, radi česar so tamošnje volitve neveljavne.

Turčija. Vladi je poslal sultan dekret, naj bi se odpravila domača carina, prevoznina in izvoznina. — Sultan Murad, prednik sedanjega turškega vladarja, je, kakor poročajo novine, na smrtni postelji.

Rusija. Ogromna je ruska država in radi tega hoče ruski živelj tudi povsodi vplivati, kjer vlada beli car. V severozapadni Rusiji leži provinca Estlandija. Tja je ruski guverner knez Šahevskoj zvalil mnogo ruskih uradnikov, obetaje jim cenó in prijetno življenje in lahkó občevanje s prebivalstvom. Teh obljub pa se ni nijedna izpolnila. Prebivalstvo se pritožuje v Peterburg, da ne umeje uradnikov, in uradniki želé si nazaj mej svoje rojake, kjer so bolje in ceneje živeli kakor v Estlandiji. Ali bo ruska vlada ugodila želji estlandskih prebivalcev, še ni znano.

Portugal. Portugalska vlada je razpustila zbornico, ki je bila voljena lansko jesen. Nove volitve bodo dne 30. marcija t. l.

Izvirni dopisi.

Z Blok, 22. februarija. Malo dopisov še, kakor se spominjam, došlo vam je z Blok. Od vseh strani prihajajo cenjenemu vašemu dnevniku, le dopisa z Blok iskal bi zamán. Kje utegne biti temu uzrok? Ne bom rekel, če tudi ne dajo Bloke skoro nobenega glasu od sebe, da so tako popolnoma in nepograjne v vsakem oziru. Tudi ne morem reči, da ni dopisovalnih močij, marveč primeroma mnogo jih je, katerim bi lahko in spretno zdrsnil kak dopis iz peresa. Malo dolg je ta uvod za kratek današnji dopis, a ker utegne biti ob jednem uvod še kakemu dopisu, prosim, oprostite mi, da sem ga toli raztegnil.

Koliko čitalnic, koliko bralnih društev je širom naše mile domovine. Čitalnico ima že vsak trg in bralnih društev število tudi ni malo. Bodo-li Bloke zadnje v tem oziru? Ali se ne pokaže na Blokah noben znak narodnosti in duševnega napredka? Dvignite se, vrli Bločanje, in pokažite, da ste verni Slovenci, navdušeni za vse pravo, dobro, sveto! Gmotne razmere nas gotovo ne bodo ovirale v tem podjetju, kajti denaren kraj so Bloke. Ako bi se ustanovilo bralno društvo, oglasilo bi se precéj podpornih udov. Vrli g. J. K. obljubil je že pred — par leti, da podari rad v ta namen jedno sobo v svoji hiši in vrhu tega mnogo knjig poučne in zabavne vsebine. To bi bil gotovo izdaten pripomoček. Po tem takem imelo bi bralno društvo svojo bralno sobo pri Fari, v središču cele župnije, kar bi bilo posebno pripravno za bloško razumništvo, ki biva na okrog po župniji. Ako ne pri Fari, bila bi bralna soba tudi v Novi Vasi lahkó, ki se s Faro skoro veže. Samo to ne vem, ali bi se dobil tudi v Novi Vasi mecen s tako obljubo, kakor pri Fari. Sicer nam pa soba ne bo stavila v glavo sivih las. Vse to so malenkosti, le odločnosti je treba! Možje, ne držimo več križema rok!

Bralno društvo priporočam bolj bloškemu razumništvu, Blokam vsem pa polagam na srce družbo sv. Mohora. Neprecenljiv zaklad slovenskemu národu so knjige družbe sv. Mohora; iz njega zajemaj ljudstvo slovensko sv. vero, omiko in blagost. Da bi naraslo število udov družbe sv. Mohora na Blokah vsaj za polovico!

Kolike koristi so dobre knjige! Ljudje bi več brali, blažili si sree, bistrili um in menj — opravljali.

Mrzlopoljski.

Iz Zagreba, 20. februarija. Naš sabor, ki je bil odložen na mesec dni, sošel se je zopet 20ega februarija. Kakor po navadi, bili so tudi zdaj pri

prvi seji prav redki poslanci prisotni. Predsednik Mirko Hrvat javlja zboru, da sta umrla dva člana visokega zbora, namreč virilist grof Pavel Drašković in pa poslanec grof Josip Khuen, brat banov, ki je bil ob enem tudi zastopnik na ogerskem zboru. Ko je bilo oglašeno še nekoliko potrjenih zakonov ter izročena nova postavna osnova ob osebnih odnošajih ter uredovnih dolžnostih in odgovornosti sodnikov, sklenil je predsednik prvo sejo, spomnivši se na koncu še ravno malo prej umrlega grofa Andrassyja, katerega je v svojem govoru imenoval velikega državnika, pa tudi prijatelja Hrvatske. Na vsak način čudne besede za Hrvate, pa je zatorej tudi opozicija zapustila dvorano, da ne posluša apoteozo iz ust predsednikovih na onega moža, ki je mnogo kriv, da so se izcimili pri nas tako žalostni odnošaji, ki zdaj tarejo naš narod na vse strani. Čudno je, da se je spominjal predsednik s tako gorečimi besedami tega za Madjare gotovo znamenitega moža, a da ni zmoget niti besedice za moža, pravega hrvatskega rodoljuba, ki je pred kratkim zatisnil svoje oči, namreč barona Metela Ožegovića, kraljevinskega sodnika, tedaj moža, ki je bil tudi v nekež zvezi z našim saborom. Prav žalosten pojav je to pri nas, da se tuje rodoljubje slavi, o domačem pa molči, kjer se ne bi smelo molčati. Pa se potem še čudimo, da se širi pri nas materijalizem, saj ga z najvišjega mesta odobravajo!

Ko sem poročal o vseučilišnem plesu v enem mojih zadnjih dopisov, rekel sem, da so se zavzeli za ta ples ljudje, ki hočejo imeti razprtije v vseh naših korporacijah. Žalostno je, da se jim je to posrečilo letos tudi na našem vseučilišču proizvesti. Večina naših vseučilišnih dijakov je bila proti plesu, najbolji dokaz, da jih je sodelovalo na plesu le 15, tedaj je bilo gotovo netaktično od sedanjega rektorja, da je sploh dovolil držati skupščino v to svrhu, ker mu je bilo gotovo poznato mišljenje in držanje vseučilišne mladeži nasproti temu plesu. Druga leta so znali dotični rektorji to zadevo tako taktno izpeljati, da se niso obdrževali plesi pa tudi sploh ni bilo radi tega preprirov. Morda je bil letos vpliv od merodajne strani jači nego do zdaj, o tem seveda ne moremo soditi; rajbrže pa je kriva korupcija, ki se je začela širiti tudi že v mladeži ter nekatere že celó okužila. Bolji del mladine je ravno tisti večer, ko se je obdrževal ples, priredil si komers, da se slobodno zabavlja. Ali nekoliko jih je bilo med njimi, ki so šli predaleč ter ogreti od vina počinili prestopke, ki se ne dá na noben način opraviati. Zaslužena kazen jim je sledila za petami, kajti vsi so že obsojeni, nekateri celó prav oistro, kakor je tudi že „Slovenec“ objavil. To je tedaj plod tega nepotrebne plesa, kajti tudi v gmotnem oziru se je kaj slabo obnesel, borih sedemdeset goldinarjev je preostalo za omenjeno svrhu. To je gotovo premala nagrada za veliko izgubo, ki jo bode imelo osem vseučilišnikov vsled obsodbe. To so prežalostne prikazni pri nas. Do zdaj je bil na vseučilišču mir; kako bode v bodoče, to je drugo vprašanje. Naša mladež bi storila najpametnejše, da se popolnoma pomiri, kajti so pri nas kreature, ki gredó za tem, da provzročujejo nemire, samo da so na škodi temu našemu najvišjemu zavodu, o katerem bi najraje slišali, da se za vedno zapré. Kamen prepira je vržen med mladež, ali od razboritosti njene pričakujemo, da se bode sebi in vseučilišču na korist pomirila ter na ta način osramotila one zloduhe, ki pri nas izpodkopujejo javni red, samo da s tem Hrvate pred svetom očrnuje. Razboritost naša mora take krive proroke zadušiti.

Dnevne novice.

(Osebne vesti.) Vsled bolehnosti se je č. gosp. J. Klemenčič, veroučitelj na tukajšnji učiteljski pripravnici odpovedal službi; na njegovo mesto je imenoval prečast. knezoškofjski ordinarijat stolnega vikarja č. g. M. Kolarja. Kot člana izpraševalne komisije za veronauk na ljudskih in meščanskih šolah sta imenovana č. gg. dr. J. Svetina in M. Kolar.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Kanonično vmeščen je bil v četrtek č. g. J. Sakser na župnijo Hotedršico; premeščen je č. g. J. Kočar iz Predoslja na Breznico. Županijo Rudnik pod Ljubljano je dobil č. g. Gregor Šlibar, duhovni pomočnik pri D. M. v Polji.

(Resnici čast.) „Nova Soča“ je objavila v svoji 7. št. dopis iz Ljubljane, kjer čitamo: „Vrednik „Slovenec“ je rekel med drugim, da neka

zvezda v Gorici že temni in da sta dva velmoža naša nasvetovala dr. vit. Tonkliju, naj poskrbi za korenito premembo pri vredništvu „Soče“. Ta stavek je ponatisnila v zadnji številki „Soča“. Da stvar pojasnimo, naglašamo, da naš vrednik ni govoril o nikakem „zahodu zvezde“, niti rabil ni te besede in tudi ne imenoval nobenega velmoža. Rekel je po priliki, kajti besed si nismo stenografovali: „Kar pa se tiče vredništva „Soče“, čul sem iz zanesljivega vira, da sta dva odlična moža svetovala g. dr. vit. Tonkliju, naj premeni vredništvo, torej naj ne sklene občni zbor, da se „Soča“ izključi“. Tako se je glasil dotični odstavek, ki je sedaj prišel v drugi podobi med svet.

(Osmi redni občni zbor „kmetijske posojilnice ljubljanske okolice“) v Ljubljani se je vršil v nedeljo dne 23. t. m. v pisarni zadruge. Po pozdravu ravnatelja g. J. Kneza je poročal blagajnik g. Oton Bayr o delovanju v minolem letu. Promet je znašal vkupe 435.514 gl. 1 kr., in sicer dohodki 219.872 gl. 16 kr. in razhodki 215.206 gl. 40 kr. Hranilne vloge so znesle 122.206 gl. 40 kr., torej več 21.300 gl. 93 kr. v primeri s prejšnjim letom. Tudi posojila so se pomnožila za 18.102 gl. in znašajo koncem leta 123.185 gl. Čisti dobiček v znesku 1996 gl. 89 kr. razdelil se bo po sklepu nadzorstva tako-le: Rezervinemu zakladu glavnih deležev 400 gl., rezervinemu zakladu upravnih deležev 470 gl., 80 kr., ravnateljskemu odboru kot nagrada 354 gl., v dobrodelne namene 70 gl., na novi račun 102 gl. 9 kr. Rezervina zaklada torej znašata 6524 gl. 15 kr. V ravnateljstvo so bili per acclamationem izvoljeni gg.: Janez Knez, župan in posestnik v Sp. Šiški, kot ravnatelj; Vekoslav Jenko, pekovski mojster in posestnik v Ljubljani, kot kontrolor; Oton Bayr kot blagajnik; Janez Verhovnik, posestnik v Vodmatu in Anton Knez, posestnik in trgovec v Ljubljani, kot odbornika. V nadzorstvo so bili izvoljeni gg.: Dr. Josip Vošnjak, deželni odbornik in posestnik v Ljubljani; E. Ločnikar, župan in tovarnar na Viču; Vinko Ogorelec, deželni poslanec in posestnik na Škofljici.

(Z Jesenic) se poroča: Pet delavcev je stanovalo v neki hiši na Savi. V soboto večer so vsled neprevidnosti postavili v sobo ponev z žerjavico. Tekom noči je bila soba polna ogljikovega plina, ki je omotil štiri delavce, najmlajši Fr. Cegnar iz Mavčič pa se je zadušil.

(Goljuflja.) Iz Opatije se poroča, da policija zasleduje necega urarja Löwensohna iz Bordičeva na Ruskem, ki je izvil od raznih oseb ur in dragocenostij v vrednosti 2100 gl. ter jo tiho popihal že meseca januarja iz Opatije.

(Izneverjenje.) Pri poštnem uradu v Buzetu so pogrešili 1511 gl. 49 kr., katere je izneveril poštni odpravnik E. Bassa. Pri preiskavi stanovanja odpravnikovega so dobili 761 gl., torej bode poštar Cerovac trpel le 750 gl., ker je po pogodbi jamčil za vsak nedostatek. Bassa so prijeli ter ga izročili okrajnemu sodišču.

Ogenj.) V Vélesalu je dne 22. t. m. dopoldne ob 11. uri pogorela hiša posestniku Janezu Kernu. Škode je do 1000 gl., pogorelec je bil zavarovan za 500 gl. Gotovo ni, kako je nastal ogenj, bržčas so zanetili z živim pepelom. Lužanska brizgalnica je večjo škodo zabranila. Prihital je ž njo na pomoč župan g. Matevž Barle. Tudi orožniki iz Tupalič so takoj prišli ter vestno opravljali svoj posel.

(Pri občinski volitvi) v Boh. Bistrici dne 14. t. m. so bili izvoljeni: Jakob Preželj iz Bistrice za župana; za svetovalce pa: Jože Sodja, Martin Ravnik, Janez Mencinger in Ježe Rozman.

(Na državni obrtni šoli v Gradci) prične se 1. marca petmesečni kurz za učitelje, ki se hočejo izobraziti za pouk na obrtnih šolah, ki so združene z ljudskimi. S Kranjskega se bodo vdeležili tega kurza gg. učitelji: Fr. Pápa iz Škofje Loke, Andrej Sest iz Metlike, J. Josin iz Postojine, K. Mally iz Tržiča in H. Podkrajšek iz Radovljice.

(Na goriški gimnaziji) hoče gimnazijski ravnatelj, g. Gross, vpeljati novotarije. Kakor čitamo v „Soči“, predsedu mu slovensko in italijansko petje tako, da je zapovedal, naj se v šoli in cerkvi poje v nemškem jeziku.

(„Duhovna Samota“) ali osemdnevne duhovne vaje v 24. premišljevanjih — je naslov knjige, kakoršne Slovenci do sedaj še nismo imeli. Spisal jo je P. Tadej Gregorič, kranjsko-hrvaške frančiškanske provincije prokurator, po Jos. Pergmayrji.

Založil jo je tretji red sv. Frančiška, kateremu je v prvi vrsti namenjena, a gotovo jo bodo čitali radi in s pridom pobožni Slovenci sploh. Dobiva se samo v žagradih frančiškanskih in kapucinskih samostanov v Ljubljani, Kamniku, Novem mestu, Loki, Krškem, Gorici, Celji, Nazaretu, Brežicah in Mariboru. Cena 50 kr.

Raznoterosti.

— Spomenik devici orleanski. Škof verdunski (Verdun, mesto v Franciji na reki Meuse) msgr. Pagis propovedaval je predzadnjo nedeljo v Madeleine-cerkvi v Parizu za spomenik, katerega nameravajo postaviti devici orleanski. Po propovedi je šel prelat nabirat darov po cerkvi in nabral čez 50.000 frankov.

— Giffardova puška. Jedva so iznašli puško brez dima, a že jo hoče izpodriniti Giffardova puška brez smodnika. Pri tej puški nameščal bode smodnik jako stisnen vzduh. Streljalo se bo ž njo bliskoma in premnogokrat brez prenehanja. Prvi strelji so se obnesli izvrstno. Méni se, da bo francosko vojno ministerstvo skoro gotovo kupilo patent Giffardove puške. — Koliko je na tem poročilu resnice, bomo še videli.

— Zarekel se je. Učenec je hotel materi prikriti, da ima dvojko, ter skriva spričevalo. Ko ga mati le naganja, da bi pokazal, odreže se: „Ne pokazem ga ne, ker imam eno dvojko.“

Telegrami.

Dunaj, 25. februarja. Pododsek proračunskega odseka za gališko zemljiško odvezo je sklenil z dvema proti jednemu glasu priporočiti odseku predlogo, ker je vlada dala obširna pojasnila.

Praga, 24. februarja. Volilci v Mladi Boleslavi so sklenili, da bodo na mesto dr. Mattuša volili v državni zbor E. Tonnerja.

Sofija, 24. februarja. Vlada je pooblastila bolgarsko banko, da takoj izplača zaostalo rusko vojno odškodnino.

Berolin, 25. februarja. Znanih je 388 volitev, in sicer 51 konservativcev, 14 pristašev državne stranke, 16 narodnih liberalcev, 91 pristašev centra, 21 prostomisljakov, 20 socijalistov, 14 Poljakov, 2 divjaka, 11 Alzačanov, 2 demokrata, 1 Danec, 3 Velfi, 1 antisemit. Ožjih volitev je 141.

Pariz, 25. februarja. Vojvodo Orleanskega so po noči skrivaj prepeljali v Clairvaux, zjutraj takoj zaprli. Postopali bodo ž njim, kakor s političnimi kaznjenci.

Umrli so:

21. febr. Ivana Perdan, posestnica, 65 let, Kladezne ulice št. 24, emphysem. — Jožef Deng, črevljar, 54 let, Poljanski nasip 50, marasmus. — Gizela Palme, pivarjeva hči, 4½ mes., Hrdeckega vas 1, vsled katara v želodcu in črevih.

V bolnišnici:

17. febr. Gašper Urban, gostač, 78 let, pneumonia. — Gregor Oven, delavec, 53 let, jetika.

20. febr. Blaž Pogačar, gostač, 61 let, catharrhus intestinalis

Tuji.

23. februarja.

Pri Stona: Henkel, Jeglič Böhringer, Hoehsinger, Kaiser, Fischl, Kraus, trgovci, z Dunaja. — Pohl, Krotosner, Buchman, Wallenstein, Goldstein, Schott, Brady, Tranquillin z Dunaja. — Stettner, dijak, iz Trsta. — Oven, posestnik, iz Kranja.

Katoliška tiskarna
priporočila raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		arakuometra v mm	toplomera po Celsiusu			
24	7. u. jut.	745.3	-8.8	sl. svzh	megla	0.00
	2. u. pop.	742.8	2.0	sl. zapad	jasno	
	9. u. zveč.	741.4	-3.4	"	"	

Srednja temperatura -3.4° za 3.7° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

25. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gl.	85	kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 % "	88	"	95	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	"	20	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	90	"
Akcije avstr.-ogerske banke	932	"	—	"
Kreditne akcije	319	"	50	"
London	118	"	90	"
Srebro	—	"	—	"
Francoški napoleond.	9	"	41½	"
Cesarski cekini	5	"	59	"
Nemške marke	58	"	10	"

Stanje avstro-ogerske banke

dne 23. februarja, 1889.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovec v prometu	gl.	390,026.000	(- 4,581.000)
Kovinski zaklad	"	241,861.000	(- 167.000)
Listnica	"	133,722.000	(- 943.000)
Lombard	"	22,361.000	(- 2,014.000)
Davka prosta bančna rezerva	gl.	58,139.000	(+ 3,368.000)

Pevci, učitelji, pridigarji ohranijo si bijo katranove pastile lekarja Piccoli-ja v Ljubljani. Škatljica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (12)

Št. 3314.

Razglas.

(3-2)

Podpisani mestni magistrat daje s tem na znanje, da je

vpeljava smrečnih storžev v Ljubljano

le tistim gospodarjem dovoljen, ki se s kažejo s potrdilom pristojnega županstva, da so jih smeli nabirati, ter da jih smejo prodajati.

Vsem drugim, ki se ne bodo skazali s tem potrdilom, bode se blago odvzelo, proti njim pa se bo postopalo kazenskimi potomi.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 20. februarja 1890,

Št. 2750.

Razglas.

(3-3)

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane javno naznanja stavodolžnim mladeničem:

1. Glavna naborna stava za deželno stolno mesto Ljubljano vršila se bode letos dne

1. marcija 1890

v mestni dvorani, ter se bode pričela ob 8. uri dopoldne.

2. Stavljenci, odnosno tudi njihovi možki svoji za katere gré, imajo priti o pravem času in snažni na nabirališče, ter imajo o pravem času prinesiti potrebne dokaze, če se oglašajo za ugodnost:

- kot kandidatje duhovskega stanu, kot posvečeni duhovniki in kot nameščeni dušni pastirji (§ 31 voj. zak.);
- kot podučitelji in učitelji, ter učiteljski kandidatje (§ 32 voj. zak.);
- kot posestniki podedovanih kmetij (§ 33 voj. zak.);
- iz rodovinskih razmer (§ 34 voj. zak.);
- enoletne prezentne službe (§§ 25—29 voj. zak.).

3. Stavljenci, kateri želé ugodnost po §§ 31 do 34 vojnega zakona in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletne prezentne službe, morejo, ako bi se jim odbila prošnja za kako prvič omenjenih ugodnosti, pognati se za ugodnost enoletne prezentne službe pri glavni stavi.

4. Kdor bi zanemaril stavno dolžnost, kakor tudi sploh iz vojnega zakona izvirajoče mu dolžnosti, bi se ne mogel izgovarjati, da mu ni znan ta poziv ali vojni zakon.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 13. februarja 1890.